

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. balandžio 4 d.
(OR. en)

Tarpinstitucinė byla:
2023/0083 (COD)

7767/23
ADD 3 REV 1 (fr,de,it,nl,da,el,es,pt,fi,sv,cs,
et,lv,lt,hu,mt,pl,sk,sl,bg,ro,hr,ga)

CONSOM 100
MI 234
COMPET 258
SUSTDEV 50
ENV 297
ENER 154
DIGIT 47
CODEC 456
IA 50
IND 142

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

Komisijos dok. Nr.: SWD(2023) 60 final/2

Dalykas: KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS „POVEIKIO
VERTINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA“, pridedamas prie pasiūlymo
dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl bendrųjų taisyklių,
kuriomis skatinamas prekių taisyimas, kuria iš dalies keičiamas
Reglamentas (ES) 2017/2394 ir direktyvos (ES) 2019/771 ir (ES)
2020/1828

Delegacijoms pridedamas dokumentas SWD(2023) 60 final/2.

Pridedama: SWD(2023) 60 final/2

Bruselis, 2023 03 22
SWD(2023) 60 final/2

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS
POVEIKIO VERTINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA

pridedamas prie

pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos

**dėl bendrųjų taisyklių, kuriomis skatinamas prekių taisymas, kuria iš dalies keičiamas
Reglamentas (ES) 2017/2394 ir direktyvos (ES) 2019/771 ir (ES) 2020/1828**

{COM(2023) 155 final} - {SEC(2023) 137 final} - {SWD(2023) 59 final}

Santraukos lentelė
Tvaraus prekių vartojimo iniciatyvos, kuria skatinamas taisymas ir pakartotinis naudojimas, poveikio vertinimas
A. Būtinybė imtis veiksmų
Kokia tai problema ir kodėl ji yra ES masto?
Šia iniciatyva prisidedama prie Komisijos žaliosios pertvarkos prioriteto, visų pirma Europos žaliojo kurso ir jo tvaraus vartojimo tikslo. Kai atsiranda vartojimo prekių trūkumų, vartotojai dažnai nemėgina jų taisyti ar pakartotinai naudoti, vietoje to jas išmeta anksčiau laiko, nors prekes būtų galima pataisyti ir pakartotinai panaudoti. Tai nutinka, kai vartotojai renkasi pakeitimą, o ne pataisymą, naudodamiesi Prekių pardavimo direktyvoje numatyta teisine garantija, ir kai vartotojai nusprendžia netaisyti prekių, kurių taisymo neapima teisinė garantija. Dėl to daugėja atliekų ir nereikalingai išmetamas didesnis CO2 kiekis, taip pat švaistomi vertingi ištekliai. Problema, susijusi su per ankstyvu galimų pataisyti vartojimo prekių šalinimu, egzistuoja visoje ES ir apima plačią vartojimo prekių įvairovę. Daugiau kaip du trečdaliai (65–74 proc.) respondentų viešų konsultacijų metu pritarė tam, kad ši problema būtų sprendžiama ES lygmeniu.
Ką reikėtų pasiekti?
Siekiant skatinti tvarų vartojimą taisant ir pakartotinai naudojant galimas pataisyti vartojimo prekes, šia iniciatyva siekiama skatinti trūkumų turinčių vartojimo prekių taisymą ir pakartotinį naudojimą, kai teisinė garantija apima taisymą ir kai jo neapima. Komisija visapusiškai siekia žaliojo kurso tikslo, susijusio su tvariu vartojimu. Kalbant apie pasiūlą, Tvarių gaminių ekologinio projektavimo reglamento (toliau – ESPR) pasiūlymu skatinamas produktų taisomumas. Kalbant apie paklausą, direktyvos, kuria siekiama suteikti vartotojams daugiau galių dalyvauti žaliojoje pertvarkoje (toliau – ECGT), pasiūlymu vartotojams suteikiama galimybė priimti pagrįstus pirkimo sprendimus. Kadangi dėl abiejų pasiūlymų savaime nepadaugės taisymų po pardavimo, ši iniciatyva susijusi su trečiu aspektu. Ja skatinamas taisymas kaip teisių gynimo priemonė, kai teisinė garantija ji apima, ir vartotojams ir įmonėms suteikiama naujų priemonių, kuriomis skatinamas taisymas, kurio neapima teisinė garantija. Visomis šiomis trimis priemonėmis siekiama tvaresnio vartojimo. Jos skirtos papildyti viena kitą ir kartu apima visą produkto gyvavimo ciklą. Atitinkamai jos turi būti vertinamos kartu.
Kokia būtų papildoma ES lygmens veiksmų nauda (subsidiarumo principas)?
Prekių pardavimo direktyvoje jau yra visiškai suderintos teisių gynimo priemonės dėl trūkumų turinčių vartojimo prekių. Tam, kad šios taisyklės būtų pakeistos siekiant skatinti prekių taisymą ir pakartotinį naudojimą, kai teisinė garantija apima taisymą, tai turi būti daroma ES lygmeniu. Be to, nacionalinės priemonės, kuriomis skatinamas vartojimo prekių taisymas ir pakartotinis naudojimas, kai teisinė garantija neapima taisymo, sukurtų arba padidintų bendrosios rinkos fragmentaciją.
B. Sprendimai
Kokių yra galimybių pasiekti šiuos tikslus? Ar viena iš galimybių pasirinkta kaip tinkamiausia? Jei

ne, kodėl?

Galimybės skatinti prekių taisymą ir pakartotinį naudojimą, **kai teisinė garantija apima taisymą**, yra šios: teikti pirmenybę prekių taisymui pagal Prekių pardavimo direktyvos teisių gynimo priemonių sistemą, kai tai yra pigiau už prekių pakeitimą; užtikrinti, kad taisymas taptų pagrindine teisių gynimo priemone; pratęsti atsakomybės laikotarpį taisymo atveju; suderinti atsakomybės už atnaujintas prekes laikotarpį su atsakomybės už naujas prekes laikotarpiu ir keisti prekes su trūkumais atnaujintomis prekėmis.

Galimybės supaprastinti ir skatinti prekių taisymą ir pakartotinį naudojimą, **kai teisinė garantija neapima taisymo**, yra šios: teikti informaciją apie gamintojų atliekamą taisymą ir apie taisymą bei prekių atnaujinimą per ryšių užmezgimo platformą nacionaliniu arba ES lygmeniu; didinti taisymo skaidrumą ir sąlygas savanoriškais įsipareigojimais; įpareigoti taisytojus pateikti pasiūlymą dėl taisymo kainos ir sąlygų ir įpareigoti gamintojus taisyti prekes, kurioms taikomi taisomumo reikalavimai pagal ES teisę, arba visus produktus už tam tikrą kainą.

Tinkamiausias galimybių derinys apima abiejų grupių elementus, daugiausia dėmesio skiriant taisymui, kurio neapima teisinė garantija, nes daugiausia trūkumų atsiranda pagal šį scenarijų ir todėl pagal jį yra didžiausias potencialas didinti taisymo apimtį. Tinkamiausią galimybę sudaro toliau nurodytos galimybės.

- Pirmenybės teikimas taisymui, kai tai yra pigiau už pakeitimą ir taisymą apima teisinė garantija.
- Gamintojų įpareigojimas informuoti, ar jie siūlo taisyti, ir apie galimą jiems taikomą pareigą pataisyti.
- Nacionalinė platforma, kurioje vartotojai gali rasti pagrindinių vartojimo prekių taisytojus ir kurioje skatinamas prekių atnaujinimas.
- Savanoriški įsipareigojimai pagal ES nesudėtingo taisymo standartą.
- Taisymą siūlančių asmenų įpareigojimas pateikti pasiūlymą dėl taisymo kainos ir sąlygų standartizuota forma.
- Prekių, kurioms taikomi taisomumo reikalavimai pagal ES teisę, gamintojų įpareigojimas už tam tikrą kainą taisyti prekes, kurių taisymo neapima teisinė garantija.

Kokios yra įvairių suinteresuotųjų šalių nuomonės? Kas kuriai galimybei pritaria?

Akivaizdi dauguma viešose konsultacijose dalyvavusių suinteresuotųjų šalių sutiko su nustatytomis problemomis.

Galimybę teikti pirmenybę taisymui, kai tai yra pigiau už pakeitimą, pripažino veiksminga nedidelė dauguma visų suinteresuotųjų šalių, įskaitant daugumą atsakymus pateikusių ES piliečių, verslo suinteresuotųjų šalių ir valdžios institucijų. Daugumai vartotojų ir aplinkosaugos organizacijų ši priemonė pasirodė neveiksminga. Šiai galimybei pritarė kelios valstybės narės.

Pusė visų atsakymus pateikusių suinteresuotųjų šalių pritarė savanoriškų įsipareigojimų dėl taisymo skatinimo veiksmingumui. Ši priemonė pasirodė veiksminga visų pirma verslo suinteresuotosioms šalims, o daugumai aplinkosaugos organizacijų ir pusei vartotojų organizacijų ši priemonė pasirodė neveiksminga.

Kalbant apie gamintojo pareigą pataisyti už tam tikrą kainą, nedidelė dauguma respondentų manė, kad tai turėtų būti taikoma tais atvejais, kai trūkumai atsiranda dėl nusidėvėjimo, o pusė manė, kad tai turėtų būti taikoma tais atvejais, kai trūkumai atsiranda nustojus galioti teisinei garantijai. Verslo suinteresuotųjų šalių nuomonė buvo kitokia: tik mažuma laikėsi nuomonės, kad reikėtų taikyti garantiją nusidėvėjimo

sukeltiems trūkumams.
C. Tinkamiausios galimybės poveikis
Kokie būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) pranašumai?
Tinkamiausios galimybės poveikis aplinkai turi būti vertinamas kartu su ESPR ir ECGT poveikiu aplinkai, nes šios priemonės skirtos papildyti viena kitą. Per 15 metų ši iniciatyva padės sutaupyti 18,4 mln. tonų CO₂, ESPR – 471 mln. tonų, o ECGT – 0,33–0,47 mln. tonų. Todėl bendras poveikis aplinkai yra labai didelis. Dėl ESPR sutaupomas CO₂ kiekis yra daug didesnis, nes ESPR siekiama didelių pokyčių produktų gamyboje, tačiau ši iniciatyva ir padeda sutaupyti žymiai daugiau CO₂, palyginti su ECGT. Be to, šios iniciatyvos prisideda prie viena kitos daromo poveikio. Įmonės patirs nuostolių dėl prarastų pardavimų ir sumažėjusios naujų prekių gamybos. Labai didelės vartotojų sutaupytos lėšos (176,5 mlrd. EUR per 15 metų) viršija įmonių patirtas išlaidas. Dėl tinkamiausios galimybių derinio keisis vartotojų vartojimo įpročiai – jie taps tvaresni ilguoju laikotarpiu, todėl dėl mažesnio vartojimo vartotojai išleis mažiau pinigų. Įmonių nuostoliai atspindi įmonių pajamų sumažėjimą vartotojų naudai, todėl tikėtina, kad vartotojai sutaupytus pinigus investuos į bendrą ekonomiką, o tai savo ruožtu lems augimą ir investicijas.
Kokios būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) įgyvendinimo išlaidos?
ES prekybininkai ir gamintojai patirs bendrosios pridėtinės vertės nuostolių dėl sumažėjusio naujų prekių pardavimo ir gamybos ir dėl to, kad turės laikytis naujų informacijos reikalavimų ir pareigos pataisyti. Verslo prisitaikymo išlaidos yra didelės, tačiau priimtinos, atsižvelgiant į didelį šios iniciatyvos poveikį.
Koks bus poveikis MVĮ ir konkurencingumui?
MVĮ taip pat patirs pirmiau minėtų verslo išlaidų. MVĮ patiriamos prisitaikymo ir administracinės išlaidos, palyginti su verslo pajamomis, būtų neproporcingai didesnės, tačiau tikimasi, kad pagal tinkamiausią galimybę bendras išlaidų ir naudos santykis bendrai visoms MVĮ būtų šiek tiek teigiamas. Taip yra dėl to, kad dėl šios iniciatyvos remonto sektoriuje veikiančios MVĮ gautų naudos, o gamybos ir mažmeninės prekybos sektoriui, įskaitant šiame sektoriuje veikiančias MVĮ, ši iniciatyva būtų šiek tiek mažiau palanki.
Ar tai turės didelį poveikį nacionaliniams biudžetams ir administravimo subjektams?
Nesitikima, kad valdžios institucijos patirtų reikšmingų vykdymo užtikrinimo išlaidų. Būtų patirta tam tikrų nacionalinės platformos IT plėtojimo ir techninės priežiūros išlaidų, taip pat informuotumo didinimo išlaidų.
Ar bus dar koks nors didelis poveikis?
Tai gali būti nenaudinga trečiųjų šalių gamintojams dėl sumažėjusių naujų importuojamų prekių pardavimų. Tačiau tai taip pat gali turėti teigiamą ilgalaikį poveikį visame pasaulyje, nes šie gamintojai gali būti paskatinti pereiti prie patvaresnių prekių gamybos.
Proporcingumo principas
Tinkamiausiu galimybių deriniu siūloma subalansuota sistema, atitinkanti proporcingumo principą. Siekiant skatinti taisymą pagal teisinę garantiją, nacionaliniai teisės aktai iš dalies keičiami tik tiek, kiek tai būtina šiam tikslui pasiekti. Ši galimybė neprieštarauja nusistovėjusiai nacionalinei tvarkai dėl

atsakomybės laikotarpių. Siekiant skatinti kitas galimybes, kurių neapimtų teisinė garantija, suderinimas ES lygmeniu taikomas tik toms galimybėms (visų pirma pasiūlymui dėl kainos ir pareigai pataisyti), kurios yra susijusios su vidaus rinka. Jei nacionalinio lygmens sprendimas, t. y. taisymo platforma, yra veiksmingas, tai yra tinkamiausias pasirinkimas. Kiek tai susiję su nesudėtingo taisymo standartu, ši galimybė suformuluojama kaip savanoriškas įsipareigojimas, kad būtų išvengta plataus masto įsikišimo į paslaugas reglamentuojančius nacionalinius teisės aktus.

D. Tolesni veiksmai

Kada politika bus persvarstoma?

Iniciatyva bus įvertinta praėjus 5 metams nuo jos taikymo pradžios.